

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/40144,Wokol-ksiazki-Jana-Zaryna-Polska-Pamiec-O-historii-i-polityce-histerycznej.html>
26.04.2024, 07:11

Wokół książki Jana Żaryna „Polska Pamięć. O historii i polityce historycznej”

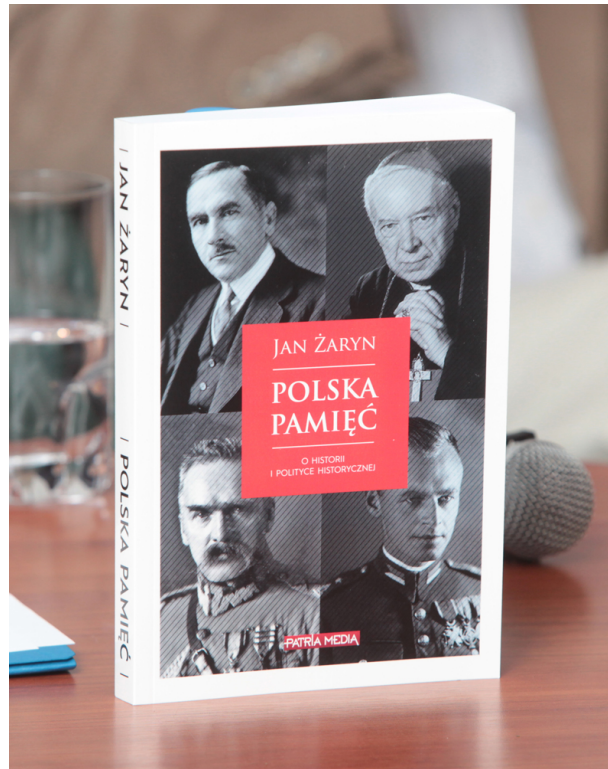

- Musimy przekroczyć straszne dziedzictwo brzydkiego, odpychającego PRL. (...) Musimy się wybić na duchową niepodległość, skończyć z kolonialnym spojrzeniem na nasze dzieje. Jesteśmy wielkim, dumnym narodem. Musimy pozbyć się kompleksów - podkreślił prezes IPN dr Jarosław Szarek, który wziął udział w dyskusji zorganizowanej 30 maja 2017 na warszawskim Przystanku Historia w związku z premierą książki prof. Jana Żaryna *Polska pamięć. O historii i polityce historycznej*.

Zapis dyskusji:

Jak zaznaczył szef Instytutu, uwolnienie Polaków od spuścizny systemu komunistycznego to jedno z głównych zadań IPN. Konieczne jest też – zwrócił uwagę dr Szarek – „pokazanie Europie jej dziedzictwa, od którego się sama odwróciła, za co dziś płaci gigantyczną cenę”.

– IPN działa od 17 lat i jego dorobek jest nie do przecenienia. Zmieniliśmy świadomość Polaków, przywróciliśmy całe obszary historii. Gdyby nie IPN, byłibyśmy dziś w zupełnie innym miejscu, to nie ulega wątpliwości. Dziś Instytut jest największą tego typu instytucją na całym posowieckim obszarze Europy; z naszych doświadczeń korzystają inne państwa. (...) Zmiana spojrzenia na historię Polski to ogromne osiągnięcie, dziś wiemy, kim jest rotmistrz Pilecki i inni bohaterowie podziemia antykomunistycznego po wojnie, wiemy, czym jest PRL i jak wyglądał jego aparat represji – mówił prezes IPN. Wciąż jest jednak wiele „białych plam”, wydarzeń, których wagi większość społeczeństwa nie jest świadoma. Jednym z przykładów jest tzw. operacja polska NKWD – sowiecka zbrodnia na Polakach z lat 1937–1938, która pochłonęła co najmniej 111 tys. ofiar. Wystawa na temat tego ludobójstwa, przygotowana przez IPN, jest eksponowana w warszawskim Przystanku Historia.

W ocenie dr. Szarka konieczne jest przeprowadzenie gruntownej reformy polskiego szkolnictwa – po to, aby „przekazać całe nasze dziedzictwo kulturowe młodemu pokoleniu”. Szef IPN zapowiedział też, że Instytut aktywnie włączy się w pomoc Polakom, którzy mieszkają na dawnych Kresach. – To misja cywilizacyjna, która stoi przed Polską – podkreślił.

Z opiniami prezesa IPN zgodził się dyrektor Biura Badań Historycznych IPN dr hab. Mirosław Szumiło, który zwrócił uwagę, że Instytut w swojej działalności „wychodzi na zewnątrz”, o czym świadczy m.in. otwarcie Przystanków Historia w Wilnie i Brukseli. Tego typu placówka niebawem zainauguruje swoją działalność także w Nowym Jorku.

Dyskusja towarzysząca spotkaniu dotyczyła polityki historycznej państwa oraz jej znaczenia dla kształtowania właściwych postaw społecznych. Uczestnicy spotkania zgodzili się, że państwo powinno brać czynny udział w dyskusji na rzecz historii. – Praktycznie wszystkie instytucje państwa polskiego mają w sobie takie zadanie, które wiąże się z budowaniem tożsamości Polski

i Polaków – podkreślił prof. Żaryn. Dodał, że istotne jest budowanie odpowiedniej narracji historycznej dotyczącej własnych dziejów. – Polityka historyczna nie jest zjawiskiem teoretycznym, lecz praktycznym – zaznaczył historyk.

Institut Pamięci Narodowej oraz Wydawnictwo Patria Media zapraszają na prezentację książki

prof. Jana Żaryna
POLSKA PAMIĘĆ.
O HISTORII I POLITYCE HISTORYCZNEJ

30 maja 2017, wtorek, godz. 18:00
Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki
Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25

wstęp wolny

W dyskusji udział wezmą:

dr Jarosław Szarek
prezes Instytutu Pamięci Narodowej

dr hab. Mirosław Szumiło
dyrektor Biura Badań Historycznych IPN

prof. Jan Żaryn
senator RP, UKSW

Prowadzenie:
dr Rafał Łatka

Szef BBH IPN dodał, że prowadzenie własnej polityki historycznej to działalność nie tylko potrzebna, ale wręcz niezbędna. – Kraj, który tej polityki nie prowadzi, staje się bezbronny – zwrócił uwagę dr hab. Szumiło, nawiązując do przypadków kreowania fałszywego obrazu Polski za granicą. Przykładem są takie zakłamania historyczne, jak m.in. wciąż używane na Zachodzie określenie „polskie obozy koncentracyjne”.

– Aby wpływać na politykę historyczną innych państw, musimy stworzyć naszą politykę w kraju – tłumaczył dr Szarek. Odniósł się także do relacji z Ukrainą, które wymagają dialogu opartego na prawdzie historycznej. – Na Ukrainie nie do końca jest świadomość ogromu zbrodni, popełnionych przez ukraińskich nacjonalistów w czasie wojny – głównie patrzą na UPA przez pryzmat walki z Sowietami – przypomniał szef Instytutu. Zastrzegł jednak, że „fascynacja Banderą nie dotyczy całości ukraińskich elit”.

W publikacji *Polska pamięć. O historii i polityce historycznej* przewija się nieustannie przekonanie, że historia jest nauczycielką życia. Jak pisze prof. Żaryn, każdy naród – także, a może przede wszystkim polski – powinien odrobić lekcję ze swojej przeszłości. Znajomość historii, jak argumentuje autor, pozwala nam uzbroić się w wiedzę i mądrość, dzięki którym lepiej poradzimy sobie z problemami teraźniejszości i wyzwaniem przyszłości. Jako zwolennik aktywnej polityki historycznej prof. Żaryn odwołuje się do działalności śp. prezydenta Lecha

Kaczyńskiego jako tego polskiego polityka po 1989 roku, który najpełniej zrozumiał wagę świadomości historycznej i pamięci wspólnej narodu. Historyk analizuje politykę historyczną państwa polskiego, głównie w relacjach z sąsiadami – Rosją, Niemcami i Ukrainą. W tym swoistym audycie wskazuje na błędy i zaniechania, ale także postuluje konkretne działania.